

सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षाकरीता “००२९-जमीन महसूल” व “०८५३-गौण खनिज उत्खनन नियमापासून मिळणाऱ्या जमा रकमा” यांचे उद्दिष्ट निश्चित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक:- आरईव्ही-०७२५/प्र.क्र.३६/दक्षता (टी)
पहिला मजला, मुख्य इमारत, मंत्रालय,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई.४०००३२-
दिनांक:- २६ सप्टेंबर, २०२५.

वाचा :- शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र. गौखनि-१०/०८२५/प्र.क्र.२४२/ख-२,
दि.१५.०९.२०२५.

प्रस्तावना :-

राज्य शासनास दरवर्षी विविध बाबींद्वारे महसूल प्राप्त होत असतो. त्यासाठी वित्त विभागाकडून सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांना महसूल वसुलीचे उद्दिष्ट निश्चित करून दिले जाते. त्यानुसार दरवर्षी महसूल विभागाच्या नियंत्रणाखालील क्षेत्रीय कार्यालयांकडून वसूल करण्यात आलेला महसूल “००२९-जमीन महसूल” आणि “०८५३-गौण खनिज उत्खनन नियमापासून मिळणाऱ्या जमा रकमा” या मुख्य लेखाशीर्षाखाली जमा केला जातो. वित्त विभागाकडून देण्यात आलेले महसूल वसुलीचे उद्दिष्ट विचारात घेऊन सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षात उक्त लेखाशीर्षाखाली सर्व विभागीय आयुक्त आणि जमाबंदी आयुक्त, भूमी अभिलेख यांच्यासाठी महसूल वसुलीचे एकत्रित उद्दिष्ट निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती .

शासन निर्णय :-

सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षाकरीता “००२९-जमीन महसूल” या लेखाशीर्षाखाली जमा होणाऱ्या महसूल वसुलीचे एकूण **रु. ५४९६.१६ कोटी** आणि “०८५३-गौण खनिज उत्खनन नियमापासून मिळणाऱ्या जमा रकमा” या लेखाशीर्षाखाली जमा होणाऱ्या महसूल वसुलीचे एकूण **रु.५५१७ कोटी** इतके उद्दिष्ट राज्यस्तरावर निश्चित करण्यात येत आहे. सर्व विभागीय आयुक्त आणि जमाबंदी आयुक्त, भूमी अभिलेख यांच्याकरीता सदर उद्दिष्टाची जिल्हानिहाय विगतवारी खालीलप्रमाणे राहिल :-

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	विभाग	जिल्हा		लेखाशीर्ष	
				००२९	०८५३
१	२	३		४	५
१	कोकण	१	मुंबई शहर	४०९३६.४०	८०००
		२	मुंबई उपनगर	१०४२३७.८१	३००००
		३	ठाणे	६९३०१.७८	४००००
		४	पालघर	१२१२४.७१	४००००
		५	रायगड	१२४२२.२५	४००००
		६	रत्नागिरी	५७२७.६२	९८००
		७	सिंधुदूर्ग	३१९८.५५	७०००
		एकूण		२४७९४९.१२	१७४८००
२	नाशिक	८	नाशिक	२२७७५.६८	२५०००
		९	धुळे	६९७५.८५	५०००
		१०	नंदुरबार	४०८१.७६	७०००
		११	जळगांव	१३३६६.२२	१५०००
		१२	अहिल्यानगर	१३१८२.८५	२४०००
		एकूण		६०३८२.३६	७६०००
३	पुणे	१३	पुणे	७५९९०.९३	४००००
		१४	सातारा	९२७९.९४	१००००
		१५	सांगली	४४९३.७०	९०००
		१६	सोलापूर	७००५.७९	१९०००
		१७	कोल्हापूर	१०५०२.८४	११०००
		एकूण		१०७२७३.२०	८९०००
४	अमरावती	१८	अमरावती	६२७६.७८	१४०००
		१९	अकोला	३६८८.५७	१३०००
		२०	यवतमाळ	६१९९.२९	१८०००
		२१	बुलढाणा	४६४९.४७	९०००
		२२	वाशिम	३१७७.१५	४९००
		एकूण		२३९९१.२६	५८९००
५	नागपूर	२३	नागपूर	१८७०८.४३	२३०००
		२४	वर्धा	३०३७.७०	६०००
		२५	भंडारा	१८१०.९७	१००००
		२६	गोंदिया	२२५०.८१	५०००
		२७	चंद्रपूर	५८३६.७३	१६०००
		२८	गडचिरोली	१६९७.०८	१००००
		एकूण		३३३४१.७२	७००००

६	छत्रपती संभाजीनगर	२९	छत्रपती संभाजीनगर	७२८५.९५	१५०००
		३०	नांदेड	५००१.३८	१८०००
		३१	लातूर	३७५७.८८	५५००
		३२	धाराशिव	२६४३.८०	७०००
		३३	बीड	२८६८.५७	१३०००
		३४	जालना	२४१६.५७	९०००
		३५	परभणी	१५३२.१०	९५००
		३६	हिंगोली	१३०९.७९	६०००
		एकूण		२६८१६.०५	८३०००
७	जमाबंदी आयुक्त तथा संचालक भूमी अभिलेख, पुणे			४९८६१.९७	--
एकूण अ.क्र. (१ ते ७)			५४९६१५.६८	५५१७००	

०२. वरीलप्रमाणे दिलेल्या जिल्हानिहाय उद्दिष्टांच्या वाटपामध्ये, त्या त्या जिल्ह्याची वसुलीची क्षमता विचारात घेऊन उद्दिष्टामध्ये बदल करावयाचे असल्यास, विभागीय आयुक्त यांनी एकूण विभागासाठी दिलेले उद्दिष्ट कमी न करता तसे बदल करावे. तसेच निश्चित केलेल्या उद्दिष्टानुसार वसुलीवर सनियंत्रण राहण्याच्या दृष्टीने वसुलीबाबतचा मागील महिन्याचा मासिक अहवाल पुढील महिन्याच्या पाच तारखेपर्यंत विहित नमुन्यात शासनास अग्रेषित करण्यात यावा. सदर मासिक अहवाल शासनास सादर करण्याची जबाबदारी विभागीय आयुक्त कार्यालयातील संबंधित सह आयुक्त / उपायुक्त यांची राहिल.

०३. शासनाने वरीलप्रमाणे निश्चित केलेल्या महसूल वसुलीचे उद्दिष्ट विहित कार्यपद्धतीचा अवलंब करून दिनांक ३१ मार्च, २०२६ पूर्वी साध्य करण्यात यावे. त्यासाठी खालील सूचनांचे काटेकोर पालन करण्याच्या सूचना सर्व नियंत्रक अधिकाऱ्यांना, सर्व विभागीय आयुक्त व जमाबंदी आयुक्त तथा संचालक, भूमी अभिलेख, पुणे यांनी आपले स्तरावरून द्याव्यात.

अ) सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षात प्रथम सहामाही अखेर महसूली जमेचे उद्दिष्ट गाठण्यासाठी एकूण उद्दिष्टांच्या किमान ५०% इतका महसूल जमा होईल, याची दक्षता घेण्यात यावी.

आ) महसूल अधिकाऱ्यांनी जमेच्या रकमा शासकीय कोषागारात ग्रास प्रणालीद्वारे जमा करतांना त्या चलनामध्ये संगणक संकेतांकासह व त्याबाबतच्या योग्य त्या संपूर्ण तपशीलासह लेखाशिर्ष नमूद करावे. जमेच्या लेखाशिर्षप्रमाणे जमा रकमांची वसूली करण्याची जबाबदारी संबंधित नियंत्रक अधिकारी यांची राहिल. विभागातील जमेच्या नोंदी कोषागारातील आणि लेखापरिक्षा कार्यालयातील नोंदीशी मेळ जमविण्याच्या असाव्यात. त्यासाठी जमा रकमांचा कोषागार कार्यालयाशी नियमित ताळमेळ घालण्यात यावा व जमा रकमांचा कोषागार कार्यालयाशी ताळमेळ घेतल्याचे प्रमाणपत्र विभागीय आयुक्त कार्यालयामार्फत दरमहा शासनास desktrav.mu-mh@gov.in या ई-मेल वर न चुकता सादर करण्यात यावे.

इ) महसूल वसुलीच्या अचूक आकडेवारीसाठी “००२९-जमीन महसूल” आणि “०८५३-गौण खनिज उत्खनन नियमापासून मिळणाऱ्या जमा रकमा” या लेखाशीर्षाच्या योजना संकेतांकानुसारच महसूलाची रक्कम शासन जमा करण्यात यावी. सदर योजना संकेतांकव्यतिरिक्त इतर योजना संकेतांकानुसार शासनजमा करण्यात येणाऱ्या महसूलाची आकडेवारी उक्त लेखाशीर्षाखाली दर्शविण्यात येणार नाही, याची दक्षता घेण्यात यावी.

ई) क्षेत्रीय कार्यालयाकडून वसूल करण्यात येणाऱ्या महसूल वसुलीच्या रकमा “ग्रास (GRAS)” प्रणालीद्वारेच शासन जमा करण्यात याव्यात. अन्य कोणत्याही मार्गाने सदरच्या रकमा शासन जमा करण्यात येणार नाहीत, याची खबरदारी घेण्यात यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०९२६१३३६०७३०१९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(निलेश निंबाळकर)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
- २) मा.मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
- ३) मा.राज्यमंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
- ४) मा.महालेखापाल १/२ (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.
- ५) मा.महालेखापाल १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर.
- ६) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
- ७) अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
- ८) अपर मुख्य सचिव (महसूल) यांचे विशेष कार्य अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
- ९) सर्व विभागीय आयुक्त.
- १०) जमाबंदी आयुक्त तथा संचालक, भूमी अभिलेख, पुणे.
- ११) सर्व जिल्हाधिकारी.
- १२) कार्यासन “अर्थसंकल्प/खनिज-२” महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
- १३) निवडनस्ती, दक्षता (टी) कार्यासन, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.